

діяльністю бібліотек в умовах війни, проблеми кібербезпеки, інформаційного супротиву та ін. З початком повномасштабного вторгнення РФ у віртуальному читальному залі освітянина створено нову рубрику «Освіта в умовах війни».

У цій рубриці зібрано матеріали, призначені допомагати науковим, науково-педагогічним, педагогічним працівникам, здобувачам інформаційно протидіяти агресорові. Серед них вибірка посилань на нормативно-правові акти, що вийшли під час війни, матеріали із психологічної та медичної допомоги, інформація про те, як максимально убезпечити себе і дітей в сучасних умовах (від моделей поведінки, до мінної безпеки), поради щодо інформаційного супротиву агресорові тощо.

Список використаних джерел

1. Гуралюк А. Г. Особливості змісту інформаційної компетентності педагога в умовах протидії гібридній агресії. *Науково-педагогічні студії*. Київ, 2022. Вип. 6. С. 156–157. URL: <http://npstudies.dnrb.gov.ua/article/view/267828/263622>. (дата звернення: 07.11.2023).
2. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / НАПН України. Київ : Пед. думка, 2016. 448 с.

ПІДСУМКИ КОНСТАТУВАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ ДОСЛІДЖЕННЯ «ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНО- АНАЛІТИЧНОГО СУПРОВОДУ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»

*І. Е. Коваленко, кандидат педагогічних наук, доцент,
старший науковий співробітник відділу наукового
інформаційно-аналітичного супроводу освіти*

В умовах повномасштабної військової агресії російської федерації українська система освіти дорослих зіткнулась з такими викликами: загроза життю та здоров'ю учасників освітнього процесу і як наслідок обмеження доступу до базових потреб людини загалом і в освіті зокрема; масштабні руйнування інфраструктури: пошкодження приміщень закладів освіти, навчальної матеріально-технічної бази тощо; вимушене масштабне переміщення учасників освітнього процесу в межах України та за кордон, що призвело до значних втрат контингенту здобувачів освіти, педагогічного й викладацького складу. За результатами наукових пошуків з'ясовано, що ці виклики ще більше актуалізували процес цифрової трансформації освіти дорослих і відкрили нові аспекти нашого дослідження.

На розв'язання одного із завдань дослідження (визначення теоретико-методологічних засад інформаційно-аналітичного супроводу цифрової трансформації освіти дорослих) встановлено мету – проведення констатувальних вимірів у цьому контексті.

Методами і підходами дослідження є контент-аналіз основних наукових джерел і періодичних видань, дослідження історіографічної джерельної бази.

Встановлено, що серед українських науковців проблемі освіти дорослих в умовах цифрової трансформації присвятили свої праці О. Аніщенко, О. Баніт, Л. Лук'янова, Н. Ничкало, В. Осадчий, С. Сисоєва, Н. Фроленкова та ін.;

законодавчими аспектами освіти дорослих займались В. Захарін, Т. Калюжна. *Констатовано*, що дослідженню підлягали окремі аспекти освіти дорослих в умовах цифрової трансформації, низку питань цифрової трансформації освіти висвітлено в працях таких науковців, як В. Биков, В. Кухаренко, О. Пінчук, О. Спірін та ін. Проблема інформаційно-аналітичного супроводу освіти є основоположеною в контекст дослідницької діяльності багатьох освітніх і наукових осередків та є предметом досліджень таких науковців, як С. Лапаєнко [5], М. Ростока [6], А. Селецький [7] та ін.

Результати проведеного констатувального етапу дослідження відображено у двох частинах аналітичного огляду [1, с. 31–47; 2, с. 24–45] і авторських наукових статтях та апробовано на науково-практичних заходах, які висвітлено у тезах доповідей [3, 4] і відеопрезентаціях за темою дослідження. *Встановлено*, що одним із аспектів інформаційно-аналітичного супроводу є розв'язання одного з головних завдань освіти дорослих в умовах цифрової трансформації – спрямування освіти на розвиток у дорослих людей адаптивності до інформаційного суспільства через формування і розвиток у них відповідного рівня цифрової компетентності. *Наголошено* на тому, що метою освіти дорослих в умовах цифрової трансформації є саме розвиток у дорослих людей інформаційно-цифрової компетентності набуттям ними сукупності компетенцій, необхідних для адаптації та ефективного їх функціонування у швидкоплинному інформаційному суспільстві. Також *виокремлено* актуальні для воєнного часу кластери розвитку інформаційно-аналітичного супроводу освіти дорослих в умовах цифрової трансформації суспільства, зокрема такі, як: «Бібліотека та її взаємодія з громадою (використання бібліотеки як платформи для освіти дорослих в умовах цифрових трансформацій)», «Організація навчальних платформ бібліотек для підготовки і супервізійної підтримки волонтерів в умовах цифрової трансформації», «Організація онлайн-школи психічного і фізичного здоров'я як цифрового хабу бібліотеки в умовах воєнного стану і повоєнного відновлення України», «Організація платформ екологічної просвіти українців в умовах цифрової трансформації суспільства».

Прогнозовано виокремлені констатуючими підсумками аспекти дослідження для обговорення на Всеукраїнському науково-практичному онлайн-семінарі «Школа інформаційно-аналітичного супроводу освіти з питань збереження психічного здоров'я в умовах воєнного стану та глобальної цифрової трансформації суспільства», який проводитиметься щоквартально на базі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського у 2024 році.

Список використаних джерел

1. Аналітичний вісник у сфері освіти й науки : довід. бюл. Вип. 17 / НАПН України, ДНПБ ім. В. О. Сухомлинського. Вінниця : ТВОРИ, 2023. 124 с. DOI: <https://doi.org/10.33407/lib.NAES.735560>.
2. Аналітичний вісник у сфері освіти й науки : довід. бюл. Вип. 18 / НАПН України, ДНПБ ім. В. О. Сухомлинського. Вінниця : ТВОРИ, 2023. 120 с. DOI: <https://doi.org/10.33407/lib.NAES.737306>.
3. Коваленко І. Е. Освіта дорослих в умовах цифрової трансформації. *Науково-методичні засади інформаційно-аналітичного супроводу цифрової трансформації освіти і*

педагогіки в умовах воєнного стану (до Всеукраїнського фестивалю науки): зб. матеріалів (тез доповідей) круглого столу відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти Державної науково педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. DOI: <https://doi.org/10.33407/lib.NAES.735412>.

4. Коваленко І. Е. Освіта дорослих в умовах університету третього віку: реалії воєнного часу. *Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя* (Forum-SOIS, 2023) : зб. матеріалів (тез доповідей) 4го і 5го Міжнар. наук.-практ. WEB-форуму (Київ -Харків, 23–26 трав. 2023 р.) / [за заг. ред. М. Л. Ростоки, Т. С. Бондаренко ; упоряд. М. Л. Ростока] ; МОН України, УПА, НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Вінниця : ТВОРИ, 2023. Вип. 4. С. 150–151 [198 с.]. DOI: <https://doi.org/10.33407/lib.NAES.736724>.

5. Лапаєнко С. В. Теоретико-методологічне забезпечення цифрової трансформації освіти і педагогіки. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 3(55). С. 9–13. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/734664/>.

6. Ростока М. Л. Кластеризація інформаційно-аналітичного супроводу наукового дослідження із проєктування цифрових освітніх ресурсів. *Імідж сучасного педагога*. 2023. Вип. 5(212). С. 30–37. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-5\(212\)-30-37](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-5(212)-30-37).

7. Селецький А. В., Самчук Л. І. Аналітичний, реферативний та бібліографічний складники в системі науково-інформаційного супроводу освіти: до 20-річчя ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. *Науково-педагогічні студії*. 2019. Вип. 3. С. 128–136. DOI: <https://doi.org/10.32405/2663-5739-2019-3-128-136>.

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ СУПРОВІД ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ НАУКИ Й ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТА КОЛЕКТИВНОЇ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ

О. Л. Мерзлякова, кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти

Актуальність дослідження. Умови російського військового вторгнення зумовлюють низку викликів і завдань щодо їх подолання через інформаційно-аналітичний супровід освіти України. Серед найбільш проблемних моментів можна назвати такі, як: утримання безпеки інформаційної інфраструктури освіти (військова агресія призводить до кібератак та вірусних атак на інформаційні системи освітніх установ, що порушує нормальний режим їх роботи та забезпечення безпеки даних); забезпечення доступу до освітніх ресурсів (умови військового конфлікту часто спричиняють перекриття доступу до освітніх ресурсів, особливо для тих регіонів, що постраждали від російської агресії найбільше); підвищення якості інформаційної підтримки (адже в умовах війни інформаційна підтримка освіти має бути більш змістовною, систематичною та регулярною, що дасть змогу учням і вчителям своєчасно отримувати актуальну інформацію про ситуацію в країні та в освітній галузі); організація психологічної підтримки (війна може створювати психологічний тиск на вчителів і здобувачів освіти, особливо в тих регіонах, де щонайбільше потерпають від військової агресії, тому інформаційний супровід освіти має охоплювати психологічну підтримку, що дасть можливість забезпечити стійкість педагогічного колективу та учнівської молоді).